

*Андрейченко Леся Євгенівна,
вчитель української мови та літератури
Коломийської гімназії ім. М. Грушевського,
вчитель вищої категорії, старший вчитель*

ТЕМА УРОКУ. Урок мовленнєвого розвитку. Письмовий твір-опис предмета у художньому стилі

Мета: поглибити знання учнів про особливості опису, удосконалювати вміння будувати текст описового характеру в художньому стилі на основі власного спостереження;
розвивати зв'язне мовлення, уяву і творчі здібності; виховувати прагнення вдосконалювати себе, своє мовлення, робити його багатим, грамотним, красивим; виховувати любов до природи.

Методи навчання:

- пояснювально-ілюстративний;
- комунікативний;
- репродуктивний;
- частково-пошуковий.

Форми організації пізнавальної діяльності:

- колективна;
- групова;
- індивідуальна.

Тип уроку: урок засвоєння і застосування знань

Обладнання: фотографія підсніжника, таблиця для запису спостережень учнів.

Очікувані результати:

- Поглиблення знань учнів про типи мовлення, особливості опису.
- Вміння письмово будувати текст-опис предмета у художньому стилі.
- Розвиток культури усного та письмового мовлення учнів.
- Удосконалення вмінь рецензувати відповіді однокласників.

ХІД УРОКУ

I. Організація класу до роботи.

II. Оголошення теми, мети та завдань уроку.

III. Створення психологічного настрою.

- Діти, послухайте казку:

Чиї квіти кращі?

Засперечалися колись пори року : чиї квіти кращі?

*Тупнула своїми каблучками Весна - і де лежав сніг, струмочки задзвеніли.
Зазеленіла трава. Земля вкрилась підсніжниками, конваліями, нарцисами...*

- Мої квіти найкращі, - каже Весна.

- Ні, - заперечує Літо. - Квіти у тебе гарні, та тільки мої кращі.

Змахнуло Літо капелюшком, сплетеним із сонячних променів, і розсипало свої квіти повсюди. Вітер подує - дзвенять дзвіночки. Всюди - волошки, гвоздики, ромашки, незабудки...

Аж холодом повіяла від заздрощів Осінь. І фарби літа поблідли.

- *Мої квіти не погані, - сказала Осінь і повела багряним рукавом. Зацвіли вереск, хризантеми, айстри...*

А що ж Зима? Засипала снігом і ліс, і луки, і поле, дороги замела, запорошила дахи. За склом оранжереї цвітуть орхідеї, кали, бегонії... Люди сад виростили, а все одно він зимовий.

- *Тут квіти найкращі, - хвалиться Зима.*

Так до цих пір сперечаються пори року у кого найкращі квіти.

- Чи можете ви дати відповідь на запитання, чиї квіти найкращі? Чому?

IV. Актуалізація опорних знань учнів з теми "Особливості побудови опису" за запитаннями:

- Чим опис відрізняється від розповіді? Від роздуму?
- На яке запитання дається відповідь у тексті-описі?
- Назвіть основні частини висловлювання.

V. Підготовка до написання твору-опису.

1. - Сьогодні ми будемо з вами описувати квітку. Яку саме, попробуйте відгадати.

Іще сніг не розтанув з землі.

А з-під нього рослини малі

Визирають і сонце вітають,

Білим цвітом вони розцвітають.

Якщо рідну природу ти знаєш,

То, напевно, ці квіти впізнаєш.

(Підсніжник)

2. – Розгляньте уважно фотографію підсніжника (*фотографія – на кожному столі*).

- Дайте відповіді на запитання:

- Яке стебельце у підсніжника?
- Які листочки?
- Які пелюсточки?
- Чи подобається вам підсніжник? Чому?

3. Фізкультхвилинка.

Зміст	Вправи
Угорі нам сонце світить, На галяві квітнуть квіти, Пташка в вишині пурхає, В лісі гриб з землі зростає. Як це все ми називаєм? Хто про все навколо дбає? З відповіддю всі ми згодні – Ми живем серед природи.	Руки на поясі, потім вгору, потягнутись. Напівприсідання, прямі руки витягнути вперед. Підняти руки вгору, потрясти кистями рук. Нахилитися вперед, досягти кінчики пальців на ногах. Руки за голову, відвести плечі. Повертання тулуба вліво-вправо. Руки на пояс, нахили тулуба вперед-назад. Руки на пояс, нахили тулуба вліво-вправо.

4. Колективно заповнюємо колонки таблиці.

№ за/п	План	Спостереження	Художні засоби
1.	Коли цвіте ця квітка?	Цвіте ранньою весною. Росте в лісі.	Безкрає море квітів. Небо чисте, голубе. Сніг переливається на сонці.
2.	Який зовнішній вигляд?	Невеличка квітка, ніжні пелюсточки, тоненьке стебельце, продовгуваті листочки.	Пелюстки тендітні, схожі на весільний віночок. Квітка смілива, прорізається крізь сніжок.
3.	Що ти відчуваєш, коли квітка поруч?	Підсніжник приніс весну. Настрій святковий, піднесений.	Квітка блистить, як перлинка. Зігріває кожне серце.

5. Гра на розвиток уяви "Хто більше назве слів?"

Підсніжник який ?

(Милий-милий, тихий, лагідний, білосніжний, ніжний, тендітний, ароматний, сміливий, нетерплячий, сильний, найкращий, росяний, духмяний).

VI. Творча робота учнів на чернетках. Зачитування описів, рецензування відповідей однокласників, колективна корекція.

VI I. Підведення підсумків уроку.

- Сьогодні ми зробили мандрівку у чарівний світ квітів. Квіти – це завжди хороший настрій, це добро і краса. Ми маємо зберегти цю красу для наступних поколінь. Так чи ні?

Домашнє завдання: завершити опис квітки, намалювати підсніжник (за бажанням).